

manens peccatum, est Paulum et Christum simul conculcare.

3. Fomes peccati, etiamsi nullum adsit actuale peccatum, moratur exeuntem a corpore animam ab ingressu cœli.

4. Imperfecta charitas morituri fert secum necessario magnum timorem, qui ex se solo satis est facere penam purgatorii, et impedit introitum regni.

5. Tres esse partes pœnitentiæ, contritionem, confessionem et satisfactionem, non est fundatam in S. Scriptura, nec in antiquis sanctis Christianis doctoribus.

6. Contritio, quæ paratur per discussionem, collationem et detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum gravitatem, multitudinem et fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis ac æternæ damnationis acquisitionem, hæc contritio facit hypocritam, imo magis peccatorem.

7. Verissimum est proverbium, et omnium doctrina de contritionibus hucusque data præstantius, de cætero non facere, summas pœnitentias; optima pœnitentia nova vita.

8. Nullo modo præsumas confiteri peccata venialia, sed nec omnia mortalia, quia impossibile est, ut omnia peccata mortalia cognoscas; unde in primitiva Ecclesia solum manifesta mortalia confitebantur.

9. Dum volumus omnia pure confiteri nihil aliud facimus, quam quod misericordiam Dei nihil volumus relinquere ignoscendum.

10. Peccata non sunt ulli remissa, nisi remittente sacerdote, credat sibi remitti: imo peccatum maneret, nisi remissum crederet; non enim sufficit remissio peccati et gratiæ donatio, sed oportet etiam credere esse remissum.

11. Nullo modo confidas absolvi propter tuam contritionem, sed propter verbum Christi: *Quodcumque solveris*, etc. (*Matth. XVI, 19*). Hic, inquam, confide, si sacerdotis obtinueris absolutionem, et crede fortiter te absolutum, et absolutus vere eris, quidquid sit de contritione.

12. Si per impossibile confessus non esset contritus, aut sacerdos non serio, sed joco absolveret, si tamen credat se absolutum, verissime est absolutus.

13. In sacramento Pœnitentiæ ac remissione culpæ non plus facit Papa aut episcopus, quam infimus sacerdos, imo ubi non est sacerdos, æque tantum quilibet Christianus, etiamsi mulier aut puer esset.

14. Nullus debet sacerdoti respondere se esse contritum, nec sacerdos requirere.

15. Magnus est error eorum, qui ad sacramenta Eucharistiæ accedunt, huic innixi, quod non sint sibi conscii alicujus peccati mortalis: quod præmiserint orationes suas et præparatoria; omnes illi iudicium sibi manducant et bibunt; sed si credant et confidant se gratiam ibi consecuturos, hæc sola fides facit eos puros et dignos.

16. Consultum videtur, quod Ecclesia in communi concilio statueret laicos sub utraque specie communicandos: nec Bohemi sub utraque specie communicantes sunt hæretici, sed schismatici.

17. Thesauri Ecclesiæ, unde Papa dat indulgentias, non sunt merita Christi, etc.

18. Indulgentiæ sunt piæ fraudes fidelium, et remissiones bonorum operum, et sunt de numero eorum, quæ licent, et non de numero eorum, quæ expediunt.

19. Indulgentiæ his, qui veraciter eas consequuntur, non valent ad remissionem pœnæ pro peccatis actualibus debite apud divinam justitiam.

20. Seducuntur credentes indulgentias esse salutes, et ad fructum spiritus utiles.

21. Indulgentiæ necessariæ sunt solum publicis criminibus, et proprie conceduntur duris solummodo et impatientibus.

22. Sex generibus hominum indulgentiæ nec sunt necessariæ, nec utiles; videlicet mortuis seu morituris, infirmis, legitime impeditis, his qui non commiserunt crimina; his qui crimina commiserunt, sed non publica; his qui meliora operantur.

23. Excommunicationes sunt tantum æternæ pœnæ, nec privant hominem communibus spiritualibus Ecclesiæ orationibus.

24. Docendi sunt Christiani plus diligere excommunicationem, quam timere.

25. Romanus Pontifex Petri successor non est Christi vicarius super omnes totius mundi Ecclesias ab ipso Christo in Beato Petro institutus.

26. Verbum Christi ad Petrum: *Quodcumque solveris super terram*, etc., extenditur duntaxat ad ligata ab ipso Petro.

27. Certum est, in manu Papæ aut Ecclesiæ prorsus non esse statuere articulos fidei, imo nec leges morum seu bonorum operum.

28. Si Papa cum magna parte Ecclesiæ sic, vel sic sentiret, nec etiam erraret; adhuc non est peccatum aut hæresis contrarium sentire, præsertim in re non necessaria ad salutem, donec fuerit per concilium universale alterum reprobatum, alterum approbatum.

29. Via nobis facta est enervandi auctoritatem conciliorum, et libere contradicendi eorum gestis, et iudicandi eorum decreta, et confitendi quicquid verum videtur sive probatum fuerit, sive reprobatum a quocunque concilio.

30. Aliqui articuli Joannis Hus condemnati in concil. Constantiensi sunt Christianissimi, verissimi et evangelici, quos nec universalis Ecclesia posset damnare.

31. In omni opere bono justus peccat.

32. Opus bonum optime factum est veniale peccatum.

33. Hæreticos comburi est contra voluntatem Spiritus sancti.

34. Præliari adversus Turcas est repu-

gnare Deo visitanti iniquitates nostras per illos.

35. Nemo est certus se non semper peccare mortaliter propter occultissimum superbiæ vitium.

36. Liberum arbitrium post peccatum est res de solo titulo, et dum facit quod in se est, peccat mortaliter.

37. Purgatorium non potest probari ex sacra Scriptura, quæ sit in canone.

38. Animæ in purgatorio non sunt securæ de earum salute saltem omnes, nec probatum est ullis, aut rationibus, aut Scripturis, ipsas esse extra statum merendi aut augendæ charitatis.

39. Animæ in purgatorio peccant sine intermissione, quandiu quærunt requiem et horrent pœnas.

40. Animæ ex purgatorio liberatæ suffragiis, minus beantur, quam si per se satisfacerent.

41. Prælati ecclesiastici, et principes sæculares non male facerent, si omnes saccos mendicitatis delerent.

(16. Propositiones 79 Michaelis Baii et aliorum, quas damnavit S. Pius V, die 1 Octobris anno 1567, const. Ex omnibus; quam damnationem confirmavit Gregorius XIII, die 29 Januarii anno 1579, const. Provisionis nostræ, et Urbanus VIII, die 6 Martii, anno 1644, const. In eminenti, Bullar. Roman., edit. citat., tom. IV, part. III, pag. 426 seqq., et tom. VI, part. II, pag. 270 seqq.)

1. Nec angeli, nec primi hominis adhuc integri merita recte vocantur gratia.

2. Sicut opus malum ex natura sua est mortis æternæ meritum, sic bonum opus ex natura sua est vitæ æternæ meritum.

3. Et bonis angelis, et primo homini, si in statu illo perseverasset usque ad ultimum vitæ, felicitas esset merces, et non gratia.

4. Vita æterna homini integro, et angelo promissa fuit intuitu bonorum operum, et bona opera ex lege naturæ ad illam consequendam per se sufficiunt.

5. In promissione facta, et angelo, et primo homini, continetur naturalis justitiæ constitutio, qua pro bonis operibus sine alio respectu vita æterna justis promittitur.

6. Naturali lege constitutum fuit homini, ut si in obedientia perseveraret, ad eam vitam pertransiret, in qua mori non posset.

7. Primi hominis integri merita fuerunt primæ creationis munera, sed juxta modum loquendi Scripturæ sacræ non recte vocantur gratia, quo fit, ut tantum merita, non etiam gratia debeant nuncupari.

8. In redemptis per gratiam Christi nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratis indigno collatum.

9. Dona concessa homini integro et angelo forsitan non improbanda ratione possunt dici gratia, sed quia secundum usum sacræ Scripturæ nomine gratiæ tantum munera intelliguntur, quæ per Jesum Christum

male meritis et indignis conferuntur, ideo neque merita, neque merces, quæ illis redduntur, gratia dici debet.

10. Solutio pœnæ temporalis, quæ, peccato dimisso, sæpe remanet, et corporis resurrectio proprie non nisi meritis Christi ascribenda est.

11. Quod pie et juste in hac vita mortali usque in finem conversati vitam consequimur æternam, id non proprie gratiæ Dei, sed ordinationi naturali statim initio creationis constitutæ, justo Dei iudicio deputandum est, neque in hac retributione bonorum ad Christi meritum respicitur, sed tantum ad primam institutionem generis humani, in qua lege naturali constitutum est, ut justo Dei iudicio obedientiæ mandatorum vita æterna reddatur.

12. Pelagii sententia est: Opus bonum, citra gratiam adoptionis factum, non est regni cœlestis meritum.

13. Opera bona a filiis adoptionis facta non accipiunt rationem meriti ex eo quod fiunt per Spiritum adoptionis inhabitantem corda filiorum Dei, sed tantum ex eo, quod sunt conformia legi, quodque per ea præstatatur obedientia legi.

14. Opera bona justorum non accipiunt in die iudicii extremi ampliorem mercedem, quam justo Dei iudicio mereantur accipere.

15. Ratio meriti non consistit in eo, quod qui bene operatur, habeat gratiam, et inhabitantem Spiritum sanctum, sed in eo solum, quod obedit divinæ legi.

16. Non est vera legis obedientia, quæ fit sine charitate.

17. Sentiunt cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum Deificum.

18. Opera catechumenorum, ut fides et pœnitentia ante remissionem peccatorum facta, sunt vitæ æternæ merita, quam vitam ipsi non consequuntur, nisi prius præcedentium delictorum impedimenta tollantur.

19. Opera justitiæ et temperantiæ, quæ Christus fecit, ex dignitate personæ operantis non traxerunt majorem valorem.

20. Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur pœnam æternam.

21. Humanæ naturæ sublimatio, et exaltatio in consortium divinæ naturæ debita fuit integritati primæ conditionis, et proinde naturalis dicenda est, et non supernaturalis.

22. Cum Pelagio sentiunt, qui textum Apostoli ad Rom. II: *Gentes, quæ legem non habent, naturaliter ea quæ legis sunt faciunt*, intelligunt de gentibus fidei gratiam non habentibus.

23. Absurda est eorum sententia, qui dicunt hominem ab initio dono quodam supernaturali et gratuito, supra conditionem naturæ suæ fuisse exaltatum, ut fide, spe et charitate Deum supernaturaliter coleret.

24. A vanis et otiosis hominibus secundum insipientiam philosophorum, excogitata est sententia, quæ ad pelagianismum rejicienda est, hominem ab initio sic constitutum, ut per dona naturæ superaddita fuerit largitate Conditoris sublimatus, et ad Dei Filium adoptatus.

25. Omnia opera infidelium sunt peccata, et philosophorum virtutes sunt vitia.

26. Integritas primæ conditionis non fuit indebita humanæ naturæ exaltatio, sed naturalis ejus conditio.

27. Liberum arbitrium sine gratiæ Dei adjutorio, non nisi ad peccandum valet.

28. Pelagianus est error, dicere, quod liberum arbitrium valet ad ullum peccatum vitandum.

29. Non soli fures iis sunt et latrones, qui Christum viam, et ostium veritatis, et vitæ negant; sed etiam quicumque aliunde, quam per ipsum, in viam justitiæ (hoc est ad aliquam justitiam) conscendi posse docent.

30. Aut tentationi ulli sine gratiæ ipsius adjutorio resistere hominem posse, sicut in eam non inducatur ac ab ea non superetur.

31. Caritas perfecta et sincera, quæ est de corde puro et conscientia bona, et fide non ficta (*I Tim. i, 5*), tam in catechumenis quam in pœnitentibus potest esse sine remissione peccatorum.

32. Caritas illa, quæ est plenitudo legis (*Rom. xiii, 10*), non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.

33. Catechumenus juste, et recte, et sancte vivit, et mandata Dei observat, ac legem implet per charitatem, ante obtentam remissionem peccatorum, quæ in baptismi lavacro demum percipitur.

34. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur, ut auctor naturæ, et gratuiti, quo Deus amatur, ut beatificator, vana est, et commentitia, et ad illudendum sacris litteris et plurimis veterum testimoniis, excogitata.

35. Omne quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.

36. Amor naturalis, qui ex viribus naturæ exoritur ex sola philosophia per elationem præsumptionis humanæ, cum injuria crucis Christi defenditur a nonnullis doctoribus.

37. Cum Pelagio sentit, qui boni aliquid naturalis, hoc est quod ex naturæ solis viribus ortum ducit, agnoscit.

38. Omnis amor creaturæ rationalis, aut vitiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, quæ a Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, qua per Spiritum sanctum in corde diffusa Deus amatur.

39. Quod voluntarie fit, etiamsi necessario fiat, libere tamen fit.

40. In omnibus suis actibus peccator servit dominantis cupiditati.

41. Is libertatis modus, qui est a necessitate, sub libertatis nomine non reperitur in

Scripturis; sed solum nomen libertatis a peccato.

42. Justitia, qua justificatur per fidem impius, consistit formaliter in obedientia mandatorum, quæ est operum justitia, non autem in gratia aliqua animæ infusa, qua adoptatur homo in filium Dei, et secundum interiorum hominem renovatur, ac divinæ naturæ consors efficitur, ut sic per Spiritum sanctum renovatus, deinceps bene vivere et Dei mandatis obedire possit.

43. In hominibus pœnitentibus, ante sacramentum absolutionis, et in catechumenis ante baptismum, est vera justificatio, separata tamen a remissione peccatorum.

44. Operibus plerisque, quæ a fidelibus fiunt, solum ut Dei mandatis pareant, cujusmodi sunt obedire parentibus, depositum reddere, ab homicidio, a fornicatione abstinere, justificantur quidem homines, quia sunt legis obedientia et vera legis justitia, non tamen iis obtinent incrementa virtutum.

45. Sacrificium missæ, non alia ratione est sacrificium, quam generali illa, qua omne opus, quod fit, ut sancta societate Deo homo inhæreat.

46. Ad rationem et definitionem peccati non pertinet voluntarium, nec definitionis quæstio est, sed causæ et originis, utrum omne peccatum debeat esse voluntarium.

47. Unde peccatum originis vere habet rationem peccati sine ulla relatione ac respectu ad voluntatem a qua originem habuit.

48. Peccatum originis est habituali parvuli voluntate voluntarium, et habitualiter dominatur parvulo, eo quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

49. Et ex habituali voluntate dominante fit ut parvulus decedens sine regenerationis sacramento, quando usum rationis consecutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blasphemet et legi Dei repugnet.

50. Prava desideria, quibus ratio non consentit, et quæ homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto: *Non concupisces (Exod. xx)*.

51. Concupiscentia, sive lex membrorum, et prava ejus desideria, quæ invito sentiunt homines, sunt vera legis inobedientia.

52. Omne scelus est ejus conditionis, ut suum auctorem, et omnes posteros eo modo inficere possit, quo infecit prima transgressio.

53. Quantum est ex vi transgressionis, tantum meritum malorum a generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitiis, quam qui cum majoribus.

54. Definitiva hæc sententia, Deum homini nihil impossibile præcepisse, falso tribuitur Augustino, cum Pelagii sit.

55. Deus non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur.

56. In peccato duo sunt, actus et reatus; transeunte autem actu, nihil manet, nisi reatus sive obligatio ad penam.

57. Unde in sacramento baptismi, aut sa-

cerdotis absolutione proprie reatus peccati duntaxat tollitur, et ministerium sacerdotum solum liberat a reatu.

58. Peccator pœnitens non vivificatur ministerio sacerdotis absolventis, sed a solo Deo, qui pœnitentiam suggerens et inspirans vivificat eum, et resuscitat; ministerio autem sacerdotis solum reatus tollitur.

59. Quando per elemosynas, aliaque pœnitentiæ opera Deo satisfacimus pro pœnis temporalibus, non dignum pretium Deo pro peccatis nostris offerimus, sicut quidam errantes autumant (nam alioqui essemus saltem ex parte redemptores) sed aliquid facimus, ejus intuitu Christi satisfactio nobis applicatur et communicatur.

60. Per passiones sanctorum in indulgentiis communicatas non proprie redimuntur nostra delicta, sed per communionem charitatis nobis eorum passiones impartuntur, et ut digni simus qui pretio sanguinis Christi a pœnis pro peccatis debitis liberemur.

61. Celebris illa doctorum distinctio, divinæ legis mandata bifariam impleri, altero modo quantum ad præceptorum operum substantiam tantum, altero quantum ad certum quemdam modum, videlicet secundum quem valeant operantem perducere ad regnum (hoc est ad modum meritiorum) commentitia est, et explodenda.

62. Illa quoque distinctio, qua opus dicitur bifariam bonum, vel quia ex objecto, et omnibus circumstantiis rectum est, et bonum (quod moraliter bonum appellare consueverunt), vel quia est meritum regni æterni, eo quod sit a vivo Christi membro per Spiritum charitatis, rejicienda est.

63. Sed et illa distinctio duplicis justitiæ, alterius, quæ fit per spiritum charitatis inhabitantem, alterius, quæ fit ex inspiratione quidem Spiritus sancti cor ad pœnitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis, et in eo charitatem diffundentis, qua divinæ legis justificatio impleatur, similiter rejicitur.

64. Item et illa distinctio duplicis vivificationis, alterius, qua vivificatur peccator, dum ei pœnitentiæ, et vitæ novæ propositum, et inchoatio per Dei gratiam inspiratur, alterius, qua vivificatur, qui vere justificatur, et palmæ vivus in vite Christo efficitur, pariter commentitia est, et Scripturis minime congruens.

65. Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrii bonus, sive non malus, et gratiæ Christi injuriam facit, qui ita sentit et docet.

66. Sola violentia repugnat libertati hominis naturali,

67. Homo peccat etiam damnabiliter in eo, quod necessario facit.

68. Infidelitas pure negativa in his, in quibus Christus non est prædicatus, peccatum est.

69. Justificatio impii fit formaliter per obedientiam legis, non autem per occultam communicationem et inspirationem gratiæ,

quæ per eam justificatos facit implere legem.

70. Homo existens in peccato mortali, sive in reatu æternæ damnationis potest habere veram charitatem, et charitas etiam perfecta potest consistere cum reatu æternæ damnationis.

71. Per contritionem, etiam cum charitate perfecta, et cum voto suscipiendi sacramentum conjunctam, non remittitur crimen extra casum necessitatis, aut martyrii sine actuali susceptione sacramenti.

72. Omnes omnino justorum afflictiones sunt ultiones peccatorum ipsorum. Unde et Job, et martyres, quæ passi sunt, propter peccata sua passi sunt.

73. Nemo, præter Christum, est absque peccato originali; hinc B. Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum: omnesque ejus afflictiones in hac vita, sicut et aliorum justorum, fuerunt ultiones peccati actualis vel originalis.

74. Concupiscentia in renatis relapsis in peccatum mortale, in quibus jam dominatur, peccatum est, sicut et alii habitus pravi.

75. Motus pravi concupiscentiæ sunt pro statu hominis vitiiati, prohibiti præcepto: *Non concupisces*. Unde homo eos sentiens et non consentiens, transgreditur præceptum: *Non concupisces*, quamvis transgressio in peccatum non deputetur.

76. Quandiu aliquid concupiscentiæ carnalis in diligente est, non facit præceptum: *Diliges Deum tuum ex toto corde tuo (Deut. vi, 5; Matth. xxii, 37)*.

77. Satisfactiones laboriosæ justificatorum non valent expiare de condigno penam temporalem restantem post culpam conditionatam.

78. Immortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, sed naturalis conditio.

79. Falsa est doctorum sententia primum hominem potuisse a Deo creari et institui sine justitia naturali.

(17. *Declaratio, quod liceat per litteras, seu internuntium confessario absenti, peccata sacramentaliter confiteri, et ab eodem absente absolutionem obtinere: et prohibitio hanc propositionem defendendi facta a congregatione S. Romanæ et universalis inquisitionis, die 20 Julii 1602, decreto incip. Sanctissimus, a Clemente VIII approbato, quod inter ejus constitut. est 87, et reperitur Bullarii Romani, edit. cit., tom. V, part. II, pag. 460.*)

« Sanctissimus D. N. D. Clemens Papa VIII, etc., auditis votis Patrum theologorum, et re cum illustriss. et reverendiss. dominis cardinal. contra hæreticam pravitatem generalibus inquisitoribus mature ac diligenter considerata.

§ 1. « Hanc propositionem, scilicet licere per litteras, seu internuntium confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, et ab eodem absente absolutionem obtinere, ad minus uti falsam, temerariam et scandalosam damnavit ac prohibuit.

§ 2. « Præcepitque, ne deinceps ista pro-

positio in publicis privatisque lectionibus, concionibus et congressibus doceatur, neve unquam tanquam aliquo casu probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quovis modo deducatur: quod si quis illam docuerit, defenderit, imprimi fecerit, aut de ea etiam disputative tractaverit (nisi forsitan impugnando) vel ad praxim directe seu indirecte deduxerit, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam ipso facto incurrat, et a qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio quacunque etiam dignitate fulgente, etiam S. R. E. majori poenitentiaro, nisi a pro tempore existente Romano Pontifice absolvi, aliis etiam poenis infligendis subiaceat.

« In generali congregatione sanctæ Roman. et universalis Inquisitionis habita in palatio Apostolico in Monte Quirinali, die 20 mensis Julii 1602. »

(18. *Decretum Innocentii Xadversus libros continentes propositionem, qua asseritur æqualitas SS. Petri et Pauli, in Indice decretorum subiecto indici librorum prohibitorum Alexandri VIII, jussu edito, pag. 357.*

Feria v, die 24 Januarii 1647. In Congregatione generali S. Romanæ et universalis inquisitionis habita in Palatio Apostolico Montis Quirinalis coram sanctiss. D. N. D. Innocentio divina Providentia, Papa X, ac eminentissimis et reverendissimis DD. S. R. E. cardinalibus in universa republica Christiana adversus hæreticam pravitatem inquisitoribus generalibus a sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

« Editus est anno 1634. Liber Gallico idiomate impressus, cui titulus: *De l'autorité de S. Pierre et de S. Paul, qui réside dans le Pape successeur de ces deux apôtres*, absque nomine auctoris et impressionis loco. Hujus libri evulgationem subsecuta editio est alterius libri anonymi eodem idiomate impressi, cui titulus: *La Grandeur de l'Eglise Romaine établie sur l'autorité de S. Pierre et de S. Paul*, necnon epistolæ ejusdem argumenti Latino idiomate conscriptæ, ac typis excusæ, plurimis adductis atque congestis sanctorum Patrum, Summorum Pontificum, sacrorum conciliorum et doctorum locis.

« Quocirca, ne in re tanti ponderis error aliquibus mentibus Christifidelium irrepere, libris prædictis de mandato sanctissimi mature examinatis locisque adductis diligenter inspectis ac ponderatis.

« Sanctissimus, relata unanimi theologorum ad hoc specialiter deputatorum censura, et auditis votis eminentissimorum et reverendissimorum DD. cardinalium generalium inquisitorum, propositionem hanc: S. Petrus et S. Paulus sunt duo Ecclesiæ principes, qui unicum efficiunt. Vel sunt duo Ecclesiæ catholicæ coryphæi ac supremi duces summa inter se unitate conjuncti. Vel sunt geminus universalis Ecclesiæ vertex, qui in unum divinissime coaluerunt. Vel sunt duo Ecclesiæ summi pastores ac præsides, qui unicum caput constituunt, ita explicatam, ut ponat omnimodam æqualitatem inter S.

Petrum et S. Paulum sine subordinatione et subiectione S. Pauli ad S. Petrum in potestate suprema et regimine universalis Ecclesiæ, hæreticam censuit et declaravit.»

« Epistolam vero, ac libros prædictos, aliosque, in quibus propositio, ut supra, explicata et damnata asseritur et defenditur, tam impressos quam imprimendos, quocunque idiomate, aut quomodolibet, etiam in scriptis evulgatos vel in posterum evulgandos, Sanctitas Sua omnino damnatos et prohibitos esse voluit, prout præsentis decreto damnat et prohibet.

« Mandans, ut nemo cujuscunque gradus et conditionis existat, etiam speciali seu specialissima nota dignus, libros prædictos, aut aliquem ex illis apud se retineat aut legat, nec imprimere aut imprimi curare audeat, sub censuris et poenis contra hujusmodi delinquentes statutis; sed statim a præsentis decreti notitia quicunque illos habuerit, locorum ordinariis seu inquisitoribus consignare teneatur.

(19. *Propositiones quinque Jansenii, et designatio quorundam locorum, e quibus desumptæ sunt.*

Propositio 1. Aliqua Dei præcepta hominibus justis volentibus et conantibus secundum præsentem, quas habent, vires sunt impossibilia, deest quoque illis gratia, qua possibilia fiant.

Jansenius in suo *Augustino*, tom. III, l. III, cap. 13, sic habet: « Ex hac indubitata doctrina quædam non parvi momenti ad hanc rem spectantia inferuntur et clarescunt: 1. Quidem esse quædam homini præcepta secundum statum et vires in quibus constitutus est, impossibilia; 2. Non adesse semper gratiam, qua possimus, hoc est, qua illa eadem præcepta implere sufficimus. 3. Hanc impotentiam reperiri non solum in excæcatis, obduratis et infidelibus, sed etiam fidelibus et justis, qui et fidem Christi, et charitatem justitiæ, susceperunt. 4. Hanc impossibilitatem fidelibus accidere, non tantum quando nolunt præcepta facere, sed etiam quando volunt. . . Hæc igitur omnia plenissime, planissimeque demonstrant nihil esse in S. Augustini doctrina certius ac fundatius, quam esse præcepta quædam, quæ hominibus non tantum infidelibus excæcatis et obduratis, sed fidelibus quoque, et justis volentibus, conantibus, secundum præsentem, quas habent, vires sunt impossibilia, deesse quoque gratiam, qua fiant possibilia. » Hanc eandem propositionem inculcat toto illo libro, exceptis duobus ultimis capitibus.

Propositio 2. Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.

Jansenius, tom. III, l. II, cap. 24, ait: « Gratiæ Dei Augustinus ita victricem statuit, ut non raro dicat hominem operanti Deo per gratiam non posse resistere, » cap. 25. *Quod est perinde ac si apertissime diceret: Nunquam illa caret effectu suo; capit. 29.* « Docent ipsimet recentiores cum omnibus istis gratis optime consistere posse, ut voluntas iis excitata et suasa, atque prolecta

noli, quod certissimum est, illi gratiæ medicinali repugnare, quam Augustinus lapsis hominibus dari tradit. » Tom. III, l. III, cap. 1, pro titulo habet: « Nullum dari post lapsum Adami adjutorium sufficiens, quin simul sit efficac. » Et totus secundus liber fuit pro ea propositione firmanda.

Propositio 3. Ad merendum et demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas a necessitate, sed sufficit libertas a coactione.

Jansenius, tom. III, l. VI, cap. 6, ait: « Quod sola necessitas coactionis adimat libertatem. . . demonstrari potest, » l. VIII, cap. 49, ait: « Nulla necessitas actibus voluntatis liberis formidanda est, sed sola vis, coactio et necessitas violentiæ. » Tot. l. VI, VII et VIII, non continent, nisi unam illam propositionem, prout etiam tituli ostendunt manifeste.

Propositio 4. Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei, et in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.

Jansenius, tom. I, l. VIII, c. 6, ait: « Certum esse et indubitatum esse debere sentio, quod Massilienses præter prædicationem atque naturam, veram etiam, atque internam et actualem gratiam ad ipsam etiam fidem, quam humanæ voluntatis ac libertatis ascribunt viribus, necessariam esse fatentur. » Idem docet c. 7, 8 et seqq., eodem c., ait: « In hoc ergo proprie Massiliensium error situs est, quod aliqui primævæ libertatis reliquum putant, quo sicut Adam, si voluisset, poterat perseveranter operari bonum, ita lapsus homo saltem credere posset, si vellet; neuter tamen absque interiori gratiæ adjutorio, cujus usus, vel abusus relictus esset in uniuscujusque arbitrio et potestate; » capit. 15 dicit: errorem Massiliensium fuisse, « quod initium fidei, orationem, gemitus et desideria, et hujusmodi ex nobis, hoc est, ex libero arbitrio prodire senserunt, et tamen gratiam etiam actualem in eorum opinione fuisse ad istos actus necessariam, cujus influxus in eorum libero relinqueretur arbitrio; » et hic est scopus omnium librorum de hæresi Pelagiana.

Propositio 5. Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse.

Jansenius, tom. III, l. III, c. 21: « Respondetur et ad hoc argumentum, quod Christus sit Redemptor omnium, pro omnibus crucifixus et mortuus; sicut etiam præcedentia jam olim ad nauseam usque a Pelagianis, præsertimque Massiliensibus inculcatum fuit, ut mirum sit, recentiores tanto studio trita hæreticorum arma colligere, et obsoleta recudere. » Ibidem ait: « Juxta doctrinam antiquiorum respiciendum tanquam errorem a fide catholica abhorrentem, quod Christus pro omnibus omnino passus, aut mortuus, aut pro omnibus tam generaliter sanguinem fudit. . . Vanum est et stultum pro eo irritando vel avertendo ro-

gare Deum, quod immutabili decreto sancitum et prædeterminatum esse jam nosti: vanum etiam pro talibus salvandis pati, mori, vanum pro talibus a perditione decreta liberandis offerre Patri vota, preces, mortem et sanguinem suum. . . Quæ sane cum in August. doctrina perspicua certa que sint, nullo modo principiis ejus consentaneum est, ut Christus Dominus pro infidelium in infidelitate morientium, vel pro justorum non perseverantium æterna salute mortuum esse, sanguinem fudisse, semetipsum redemptionem dedisse, Patrem orasse sentiat, ex quo factum est, ut juxta summum doctorem non magis Patrem pro æterna salute ipsorum, quam pro diaboli deprecatus fuerit. » Postrema capita hujus libri non sunt nisi hæc quinta propositio repetita.

(20. Unde dantur hic bullæ Pontificum, et modus quo singulæ hæc propositiones damnatæ sunt.

Sanctissimi D. N. Clementis XI confirmatio, et innovatio constitutionum Innocentii X et Alexandri VII, adversus Jansenianam hæresim editarum cum nonnullis declarationibus pro debita illarum observantia adjectis. Bullarii Romani, edit. cit., tom. X, part. 1, pag. 145 seqq.

« Vineam Domini Sabaoth, quæ est catholica Ecclesia, pro commisso Nobis divinitus Apostolicæ servitutis munere custodire, atque excolere omni studio, atque industria jugiter satagentes, ea quæ a Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris ad succrescentes in illa perniciosarum novitatum vepres radicitus evellendos, prudenti salubrique consilio constituta esse noscuntur, ut quibuscunque inimici hominis molitionibus dejectis, firmius semper atque exactius observentur, Apostolici muniminis nostri præsidio libenter roboramus; atque alias desuper sollicitudinis et providentiæ nostræ partes interponimus sicut omnibus maturæ considerationis trutina perpensis ad fidelem ac tutam orthodoxæ veritatis custodiam, nec non animarum pretioso Unigeniti Dei Filii Domini nostri Jesu Christi sanguine redemptarum salutem expedire in Domino arbitramur.

« Sane postquam fel. rec. Innocentius Papa X, prædecessor Noster per quamdam suam desuper editam constitutionem quinque famosas propositiones ex libro Cornelii Jansenii episcopi Iprensis, cui titulus Augustinus excerptas Apostolici censura judicii rite confixerat; rec. mem. Alexander Papa VIII, etiam prædecessor Noster ad ejusmodi jam damnatos errores a Christifidelium mentibus prorsus abolendos, publicæque tranquillitatis perturbatorum subtili tectas calliditate machinationes penitus evertendas, prædictam Innocentii prædecessoris constitutionem toto illius inserto tenore, confirmavit, novarumque declarationum accessione constabilivit, sua in id pariter edita constitutione tenoris, qui sequitur, videlicet:

(21. « ALEXANDER episcopus, servus servorum